

פרשת נשא- מועדון דורות, מקורות

ד"ר חזות גבריאל

ו,א ויִדְבֵר ה', אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. ו,ב דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה, כִּי יִפְלֹא לְנָדָר נָדָר נָזִיר לְהִזִּיר, לִשְׁם

מהם דיני הנזיר?

ו,ג מִיֵּין וְשִׁכַר יִזִּיר, חֲמִץ יֵינ וְחֲמִץ שִׁכַר לֹא יִשְׁתֶּה; וְכָל-מִשְׁרֵת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה, וְעֲנָבִים לְחִים וַיִּבְשִׂים לֹא יֵאָכֵל. ו,ד כָּל, יְמֵי נְזָרוֹ: מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגִּפְן הַיַּיִן, מִחֲרָצִים וְעַד-זָג--לֹא יֵאָכֵל. ו,ה כָּל-יְמֵי נְדָר נְזָרוֹ, תֵּעַר לֹא-יַעֲבֹר עַל-רֹאשׁוֹ: עַד-מִלַּת הַיָּמִם אֲשֶׁר-יִזִּיר לָהּ, קִדְשׁ יְהִי--גִּדְל פָּרַע, שְׁעַר רֹאשׁוֹ. ו,ו כָּל-יְמֵי הַזִּירוֹ, לָהּ, עַל-נֶפֶשׁ מֵת, לֹא יִבֵּא. ו,ז לְאָבִיו וְלֵאמוֹ, לְאָחִיו וְלְאֶחָתוֹ--לֹא-יִטְמָא לָהֶם, בְּמָתָם: כִּי נָזַר אֱלֹהֵיו, עַל-רֹאשׁוֹ. ו,ח כָּל, יְמֵי נְזָרוֹ, קִדְשׁ הוּא, לָהּ.

מה קורא אם הוא נטמא?

ו,ט וְכִי-יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפִתַע פִּתְאֵם, וְטִמָּא רֹאשׁ נְזָרוֹ--וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם טְהַרְתּוֹ, בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַחנּוּ. ו,י וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי, יָבֵא שְׁתֵּי תְרִים, אוֹ שְׁנֵי, בְּנֵי יוֹנָה: אֶל-הַכֹּהֵן--אֶל-פֶּתַח, אֹהֶל מוֹעֵד. ו,יא וְעָשָׂה הַכֹּהֵן, אֶחָד לְחִטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה, וְכִפֵּר עָלָיו, מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל-הַנֶּפֶשׁ; וְקִדַּשׁ אֶת-רֹאשׁוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא. ו,יב וְהִזִּיר לָהּ אֶת-יְמֵי נְזָרוֹ, וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן-שָׁנָתוֹ לְאִשָּׁם; וְהִיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ, כִּי טִמָּא נְזָרוֹ.

איך מסתיימת הנזירות?

ו,יג וְזֹאת תּוֹרַת, הַנְּזִיר: בַּיּוֹם, מִלַּת יְמֵי נְזָרוֹ, יָבִיא אֹתוֹ, אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. ו,יד וְהִקְרִיב אֶת-קֶרְבָּנוֹ לָהּ כֶּבֶשׂ בֶּן-שָׁנָתוֹ תְּמִים אֶחָד, לְעֹלָה, וְכִבְשָׂה אֶחָת בֵּת-שָׁנָתָה תְּמִימָה, לְחִטָּאת; וְאֵיל-אֶחָד תְּמִים, לְשִׁלְמִים. ו,טו וְסֹל מִצּוֹת, סֵלֶת חֶלֶת בְּלוֹלַת בִּשְׁמֵן, וּרְקִיקֵי מִצּוֹת, מִשְׁחִים בִּשְׁמֵן; וּמִנְחָתָם, וְנִסְכֵיהֶם. ו,טז וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן, לִפְנֵי ה'; וְעָשָׂה אֶת-חִטָּאתוֹ, וְאֶת-עֹלָתוֹ. ו,יז וְאֶת-הָאֵיל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים, לָהּ, עַל, סֵל הַמִּצּוֹת; וְעָשָׂה, הַכֹּהֵן, אֶת-מִנְחָתוֹ, וְאֶת-נִסְכּוֹ. ו,יח וְגִלַּח הַנְּזִיר, פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד--אֶת-רֹאשׁ נְזָרוֹ; וְלָקַח, אֶת-שְׁעַר רֹאשׁ נְזָרוֹ, וְנָתַן עַל-הָאֵשׁ, אֲשֶׁר-תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים. ו,יט וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת-הַזֵּרַע בְּשֵׁלָה, מִן-הָאֵיל, וְחֶלֶת מִצָּה אֶחָת מִן-הַסֵּל, וּרְקִיקֵי מִצָּה אֶחָד; וְנָתַן עַל-כַּפֵּי הַנְּזִיר, אַחֵר הַתְּגַלְחוֹת אֶת-נְזָרוֹ. ו,כ וְהִנִּיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה, לִפְנֵי ה'--קִדְשׁ הוּא לַכֹּהֵן, עַל חִזָּה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה; וְאַחֵר יִשְׁתֶּה הַנְּזִיר, יַיִן. ו,כא זֹאת תּוֹרַת הַנְּזִיר, אֲשֶׁר יִדַּר, קֶרְבָּנוֹ לָהּ עַל-נְזָרוֹ, מִלִּבָּד אֲשֶׁר-תִּשְׁיַג יָדוֹ; כִּפֵּי נְדָרוֹ, אֲשֶׁר יִדַּר--כֵּן יַעֲשֶׂה, עַל תּוֹרַת נְזָרוֹ.

1. רבי אלעזר הקפ"ר ברבי אומר: מה תלמוד לומר (במדבר ו') 'יִכְפֹּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ', וכי באיזה נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין, והלא דברים קל וחומר: ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר ודבר - על אחת כמה וכמה. רבי אלעזר אומר: נקרא קדוש, שנאמר (במדבר ו') 'קִדְשׁ יְהִי גִדְל פָּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ'. ומה זה שלא ציער עצמו אלא מדבר אחד נקרא קדוש, המצער עצמו מכל דבר - על אחת כמה וכמה. תלמוד בבלי, מסכת תענית, דף יא, עמוד א

2. אריסטו

הסגולה הטובה [אַרְאֻטָּה, ניתן לתרגם גם כ'מעלה', 'מידה'] היא, אפוא, תכונת אופי שטיבה לבחור, והשרויה באותו אמצע שאמצעי הוא ביחס אלינו, והמוגדר לפי שיקול של הגיון, וכדרך שיגדירנו אדם נבון. אריסטו, אתיקה ניקומאכית ספר שני

3. אמר [רבין] שמעון הצדיק: מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד. פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים. אמרתי לו, בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה? אמר לי, רועה הייתי לאבא בעירי. הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם. אמרתי לו, רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה? העבודה שאגלחך לשמים. מיד

עמדתי ונשקתיו על ראשו. אמרתי לו, בני, כמוך ירבו נזירי נזירות בישראל. עליך הכתוב אומר
" (במדבר ו) 'איש או אשה, כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לה
תלמוד בבלי, מסכת נדרים, דף ט, עמוד א

4. הנה רצה הקב"ה ללמד את עמו ישראל עם קודשו. בל יאמר נא ישראל: הלוא הוא יתברך הבדיל את שבט הלוי, ומהם את זרע אהרן, ומתוכם את הכוהן הגדול מאחיו, כי "קדוש" יאמר לו, והאם תלויה הקדושה במולידים ולא בבחירה הטובה? והלוא כמו זר נחשב! [= והלא מחשבה זו נראית זרה] על כן בא האלהים וילמדנו, כי לא כן הוא, כי הנה ביד כל איש ואיש לפרוש מענייני העולם, לקדש עצמו עד גדר שבטוב בחירתו, "קדוש" יאמר לו, וככוהן גדול, אשר לא יטמא לאביו ולאמו, גם הוא ייחשב.

ר' משה אלשיך, תורת משה, פרק ו, פסוק א

5. את שעריו של שמשון מעולם לא הבנתי: הלח הרב הזה הגנוז בו, חשאיותו הנזירית, האסור (בל יגנה) לדבר בו, החשש המתמיד מפני אבדן המחלפות, האימה בכל שעה שדלילה מחליקה עליהן קלות. לעמת זאת אני מבין היטב את שעריו של אבשלום. מובן שהוא יפה, כשמש במלא אור יום, כירח נקמות אדם. הריח הנוזף ממנו עולה במתקו על המתוק בבשמי הנשים, אחיתפל הקר... והזאם נאלץ להסב עיניו ממנו

נתן זך, את שעריו של שמשון - שירים שונים, תל אביב תשמ"ד, עמ' 64